

ŠOLA: Šolski center Ravne na Koroškem, Gimnazija Ravne na Koroškem 2012/13

OBRAZEC ZA PRIPRAVO POROČILA O SAMOEVALVACIJI, 3. letnik

Temeljni cilj poskusa je posodobiti gimnazijski program z uvedbo novih programskih elementov. Namen samoevalvacije je, da s temeljitim in sistematičnim notranjim spremljanjem uvedenih programskih elementov ugotovite in dokumentirate dobre in slabe strani uvedenih novosti ter na tej podlagi predlagate spremembe in dopolnitve. Samoevalvacija je zastavljena tako, da vseskozi zasleduje uresničevanje na začetku postavljenih ciljev poskusa. To pomeni, da cilje zasledujete vsa širi leta, vendar vsako leto uresničite le določeno etapo posameznega cilja z namenom, da ob koncu projekta dokumentirano pojasnite, v kakšni meri in kako so bili doseženi načrtovani cilji poskusa.

V poglavju Cilji poskusa so zapisani cilji in kazalniki poskusa, kot jih je sprejel Strokovni svet RS za splošno izobraževanje in vam predstavljajo okvir za lažjo umestitev vaših ciljev, ki jim sledite v tem poskusu

Obrazce za poročilo šole vam prilagamo v nadaljevanju besedila. Poročilo mora biti narejeno za vsak programski element (nivojskost, fleksibilnost organizacije pouka, drugačne oblike usvajanja in vrednotenja znanja), ki ga izvajate na vaši šoli v tem šolskem letu. Pri tem je pomembno, da določite področja, ki jih boste spremljali (npr. za element oblike nivojskosti – kriteriji izbora dijakov, ki obiskujejo višjo raven, metode dela v skupini dijakov višje ravni itd.).

CILJI POSKUSA

Cilji in kazalniki poskusa so naslednji:

Št.	Cilji	Kazalniki
1.	Ugotoviti, ali in kako možnost izbire (nivoji zahtevnosti, izbirni predmeti in novi izbirni predmeti) vpliva na razvoj večje odgovornosti dijakov za lastno znanje.	<ul style="list-style-type: none"> • prisotnost pri pouku • motivacija za šolsko delo • učni uspeh pri teh predmetih • dosežki na maturi pri teh predmetih • zadovoljstvo dijakov z možnostjo uresničevanja svojih interesov
2.	Ugotoviti učinek različnih izvedb predmetnika in fleksibilne organizacije pouka na znanje.	<ul style="list-style-type: none"> • učni uspeh • dosežki na maturi • zadovoljstvo dijakov in učiteljev
3.	Ugotoviti učinkovitost organizacije življenja in dela šole.	<ul style="list-style-type: none"> • zadovoljstvo dijakov in učiteljev • sodelovanje staršev
4.	Vpliv različnih oblik in načinov usvajanja in vrednotenja znanja na motivacijo, učno uspešnost ter odgovornost za učenje.	<ul style="list-style-type: none"> • kakovost raziskovalnih nalog in drugih izdelkov • motiviranost za učenje • učni uspeh • zadovoljstvo učiteljev

POROČILO O SAMOEVALVACIJI POSKUSA »PREVERJANJE NEKATERIH ELEMENTOV GIMNAZIJSKEGA PROGRAMA« ZA ŠOLSKO LETO 2012/2013, 3. letnik

1. IZBRANI PROGRAMSKI ELEMENTI IN PODROČJA SPREMLJANJA

Izbrani programski elementi	Področja spremljanja
NIVOJSKOST	<ul style="list-style-type: none"> • kriterij izbora dijakov, ki obiskujejo višjo raven • metode dela v skupini dijakov višje ravni • fleksibilnost organizacije pouka • učni uspeh pri predmetu in splošni učni uspeh

2. CILJI POSKUSA ŠOLE (ZA ČAS TRAJANJA POSKUSA)

Št.	Cilji	Kazalniki
1.	Ugotoviti, ali in kako možnost izbire (nivoji zahtevnosti, izbirni predmeti in novi izbirni predmeti) vpliva na razvoj večje odgovornosti dijakov za lastno znanje.	<ul style="list-style-type: none"> • motivacija za šolsko delo • učni uspeh pri teh predmetih • dosežki na maturi pri teh predmetih • zadovoljstvo dijakov z možnostjo uresničevanja svojih interesov
2.	Vpliv različnih oblik in načinov usvajanja in vrednotenja znanja na motivacijo, učno uspešnost ter odgovornost za učenje.	<ul style="list-style-type: none"> • kakovost različnih nalog in izdelkov • motiviranost za učenje • učni uspeh
3.	Ugotoviti učinek različnih izvedb predmetnika in fleksibilne organizacije pouka na znanje.	<ul style="list-style-type: none"> • učni uspeh • dosežki na maturi • zadovoljstvo dijakov in učiteljev

3. ETAPNI CILJI V ŠOLSKEM LETU 2011/2012

CILJI 1

Št.	Etapni cilji	Kazalniki
	Ugotoviti, kako različne izvedbene oblike organizacije nivojskega pouka vplivajo na kvaliteto znanja.	<ul style="list-style-type: none"> • učni uspeh pri predmetu • zadovoljstvo dijakov in učiteljev

CILJI 2

Št.	Etapni cilji	Kazalniki
	Vpliv različnih oblik in načinov usvajanja in vrednotenja znanja na motivacijo, učno uspešnost ter odgovornost za učenje.	<ul style="list-style-type: none"> • kakovost različnih nalog in izdelkov • motiviranost za učenje • učni uspeh

4.0. METODE DE LA (opis uporabljenih metod za vsak cilj posebej)

Za ugotavljanje realizacije ciljev je bil sestavljen vprašalnik za dijake in učitelje. Prav tako so bile ugotovljene zaključene ocene pri predmetih, ki so jih dijaki obiskovali na višjem nivoju ter odsotnost od pouka pri teh predmetih.

V anketo so bili vključeni vsi dijaki, ki so sodelovali v poskusu. Torej ne samo dijaki 3. b in 3. d, ampak tudi dijaki 1. a in 1. b ter 2. a in 2. b. Vprašalnik je vseboval osem sklopov vprašanj. V uvodnem delu smo dijake povprašali o razredu in spolu. Nato pa so morali izbrati predmet in nivo, na katerem so predmet obiskovali. Vsak dijak 1. letnika, je vprašalnik rešil 7-krat, vsak dijak 2. letnika in vsak dijak 3. letnika 8-krat. Vprašanja so dijake spraševala po pomembnosti razlogov, za odločitev izbranega nivoja, o odnosu do izvajanja pouka na izbranem nivoju, o vplivu izbranega nivoja na motivacijo za delo, znanje in zaključeno oceno, o ocenjevanju znanja na izbranem nivoju ter o spremembah izvajanja nivojskega pouka.

Dijaki so za oceno vsakega izmed podanih odgovorov uporabili Likertovo lestvico z ocenami od 1 do 5. Pri čemer je ocena 5 pomenila pozitiven vpliv, ocena 1 pa negativnega ali brez vpliva, odvisno od vprašanja. Vprašanje o spremembah je bilo odprtega tipa, zato so dijaki lahko svoja razmišljanja zapisali sami.

Pri analizi odgovorov so bile izračunane poprečne vrednosti za vsak predmet posebej. Prav tako je bila analiza odgovorov narejena po predmetih.

Enaka vprašanja so bila zastavljena tudi učiteljem, ki poučujejo posamezne predmete na višjem nivoju.

Oba vprašalnika sta v prilogi.

Ugotovitve in interpretacija sta zapisani samo za oddelka 3. b in 3. d.

5.0. UGOTOVITVE IN INTERPRETACIJA (po posameznih etapnih ciljih)

V šolskem letu 2012/2013 smo na naši gimnaziji v 3. letniku izvajali nivojski pouk pri predmetih slovenščina, matematika, angleščina, zgodovina, biologija, kemija in geografija. Pri predmetih slovenščina, matematika in angleščina je bil način izvedbe ta, da so bile ure, pri katerih je potekal nivojski pouk, v urniku. Tako so bili vsi dijaki v oddelku pri matematiki in slovenščini praviloma pri dveh izmed štirih ur na teden pri pouku skupaj, pri dveh urah na teden pa so bili ločeni v tako imenovano osnovno skupino in skupino za višjo raven. Pri angleščini so bili praviloma pri eni izmed treh ur na teden pri pouku skupaj, pri dveh urah na teden pa so bili ločeni v tako imenovano osnovno skupino in skupino za višjo raven. Pri ostalih predmetih zgodovina, biologija, kemija in geografija so bile ure, namenjene nivojskemu pouku, izvedene v obliki projektnih dni. Izvedeni so bili trikrat po trije projektne dnevi. Urnik je bil prilagojen, kar pomeni da so v teh dnevih dijaki obiskovali samo navedene predmete. In sicer so dijaki, ki so izbrali višjo raven, prisostvovali uram višjega nivoja, ostali dijaki pa sočasno uram osnovnega nivoja.

Poprečna zaključena ocena dijakov, ki so obiskovali slovenščino na višjem nivoju, je bila 4,27 v primerjavi z dijaki na osnovnem nivoju, kjer je bila poprečna zaključena ocena 3,0. Podobni zaključki veljajo tudi za matematiko in angleščino. V obeh primerih je poprečna ocena dijakov, ki so obiskovali višji nivo, bistveno višja kot pri dijakih, ki so obiskovali osnovni nivo. Pri matematiki 4,28 (osnovni nivo 2,73), pri angleščini pa 4,3 (osnovni nivo 2,75). V primerjavi z lanskim šolskim letom, je opazen pozitiven premik pri angleščini. V šolskem letu 2011/12 so dijaki ocenjevali izbran način dela (projektne dnevi) na vpliv znanja, motivacijo za delo in zaključno oceno kot negativen. V letošnjem šolskem letu pa so ocene vseh vplivov višje kot 3, zato ocenjujemo vpliv kot pozitiven.

Tako učitelji kot dijaki menijo, da ima obiskovanje višjega pozitiven vpliv na motivacijo za delo tako pri urah na višjem nivoju kot pri vse ostalih urah pouka. Prav tako oboji ocenjujejo vpliv organizacijske oblike dela na oceno pozitivno. Učitelji to utemeljujejo z dejstvom, da pri urah višjega nivoja uresničujejo tako cilje posebnih dodatnih znanj iz izbirnih tem kot posebnih poglobljenih znanj iz predvidenih tem letne priprave oziroma učnega načrta. Zadovoljstvo z delom podpira tudi nizka odsotnost dijakov pri pouku.

Analiza odgovorov dijakov za predmete, ki smo jih izvajali fleksibilno, je pokazala podobne rezultate kot za predmete, katerih ure so bile v rednem urniku. Tudi v teh primerih je zaključena ocena dijakov višjega nivoja višja kot pri dijakih osnovnega nivoja.

Pri geografiji 4,12 (osnovni 3,47), pri biologiji 3,72 (osnovni 3,44), pri kemiji 4,07 (osnovni 2,57).

Ker dijaki pri vseh predmetih ocenjujejo vpliv pouka na višjem nivoju na znanje in motivacijo kot pozitiven in ker je poprečna vrednost odgovorov o odnosu do izvajanja pouka višjega nivoja pri omembi metod in oblik dela 3,76, lahko zaključimo, da imajo uporabljene oblike in metode dela pri pouku na višjem nivoju pozitiven vpliv na kakovost znanja dijakov.

Enakega mnenja so tudi učitelji, ki so pri urah višjega nivoja za uresničevanje cilje posebnih poglobljenih znanj uporabljali metode eksperimentalnega dela, razlage, razgovora in debate. Ocena učiteljev o zadovoljstvu dijakom potrjuje tudi skoraj 100% udeležba pri urah predmetov biologija, kemija in geografija, nekoliko manj pri zgodovini.

Dijaki vseh predmetov, kjer so obiskovali višji nivo, so prepričani, da ima ta pozitiven vpliva na znanje (12,5% jih meni, da vpliva ni, pri ostalih 87,5% je aritmetična sredina odgovorov kar 3,93) in motivacijo za delo (10% jih meni, da vpliva ni, pri ostalih 90% je aritmetična sredina odgovorov 3,69). Glede vpliva na zaključeno oceno jih 33% meni, da vpliva ni, ostali pa so prepričani, da je bil vpliv pozitiven (aritmetična sredina odgovorov 3,66).

Podobni zaključki veljajo tudi za dijake, ki so obiskovali osnovni nivo, čeprav so vseh primerih poprečne vrednosti odgovorov nekoliko nižje, a še vedno kažejo na pozitiven vpliv. Tudi v tem primeru dijaki pozitivno ocenjujejo način izvajanja pouka, uporabljene oblike in metode dela ter vsebino. Prav tako poprečno oceno 3,05 dosega odgovor utrjevanje znanja. To nam dokazuje, da učitelji na osnovnem nivoju dijakom omogočajo, da utrjujejo vsebine, ki so jih težje razumeli in tako dvigajo nivo usvojenega znanja. 16% dijakov osnovnega nivoja je mnenja, da pouk na osnovnem nivoju nima vpliva na njihovo znanje. Med ostalimi 85% pa poprečna ocena 3,24 pomeni, da ima pozitiven vpliv na njihovo znanje. Enaki zaključki veljajo tudi za motivacijo za delo (na 20% dijakov nima vpliva, med ostalimi pa je poprečna ocena 3,12).

Pri ugotovitvah in interpretaciji etapnega cilja kako različne izvedbene oblike organizacije nivojskega pouka vplivajo na kvaliteto znanja je delno zajeta tudi interpretacija 2. etapnega cilja: vpliv različnih oblik in načinov usvajanja in vrednotenja znanja na motivacijo, učno uspešnost ter odgovornost za učenje. In sicer v delu vpliva različnih oblik in načinov usvajanja znanja na motivacijo, učno uspešnost ter odgovornost za učenje z vidika analize kazalnikov motiviranosti za delo in učnega uspeha. Pri oceni kazalnika kakovost različnih nalog in izdelkov lahko na osnovi ankete zaključimo, da so je samo 4% ali 7 dijakov pridobili dodatno oceno za samostojen izdelek. 6 dijakov pri angleščini in en dijak pri slovenščini. Pri vseh ostalih predmetih je bilo ocenjevanje usvojenega znanja v okviru rednih testov. Splošna ocena učiteljev pa je, tudi glede na zaključeno oceno pri posameznih predmetih, da dijaki višjega nivoja naloge, ki zahtevajo poglobljeno znanje, rešujejo bolje kot dijaki, ki obiskujejo pouk na osnovnem nivoju. Analiza ankete je tudi pokazala, da si dijaki želijo dodatno oceno za usvojeno znanje na višjem nivoju in sicer kot oceno njihovih izdelkov v obliki projektnih nalog, raziskovalnih nalog. Temu se bomo namenili še večjo pozornost v prihodnjem šolskem letu.

6. SKLEPNA OCENA UGOTOVITEV

Tako dijaki kot učitelji so v poprečju zadovoljni z izvajanjem ur višjega nivoja, kar potrjuje visoka udeležba dijakov pri teh urah ter zadovoljiva stopnja motivacije za delo. Po mnenju dijakov ima izbrana organizacijska oblika dela pri predmetih slovenščina, matematika in angleščina zelo pozitiven vpliv tako na motivacijo kot na oceno oziroma znanje dijakov. Še posebej je izrazit premik v pozitivno smer pri angleščini, kjer lahko zaključimo, da je imela spremembo organizacije izvajanja pouka višjega nivoja pozitiven vpliv na kakovost znanja dijakov.

Uporabljene oblike in metode dela pri pouku na višjem nivoju posameznih predmetov imajo pozitiven vpliv na kakovost znanja dijakov. Podobni zaključki veljajo tudi za dijake, ki so obiskovali osnovni nivo. Tudi v tem primeru dijaki pozitivno ocenjujejo način izvajanja pouka, uporabljene oblike in metode dela ter vsebino in posledično njihov vpliv na motivacijo za delo, znanje in zaključeno oceno.

Pri vseh predmetih se za višji nivo odločajo dijaki, ki jih zanima vsebina predmeta, se želijo naučiti več in imajo visoke ocene.

7. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

V šolskem letu 2013/14 bomo pri vseh predmetih, pri katerih bo pouk potekal nivojsko, poskušali vpeljati obvezno ocenjevanje. O oblikah in načinih se bomo v mesecu avgustu posvetovali s posameznimi aktivni.

O načinu izvedbe nivojskega pouka v 4. letniku se bomo podrobneje pogovorili v mesecu avgustu, pri tem pa bomo upoštevali predloge, ki so jih oddali posamezni aktivni. Načrt izvajanja bo narejen pred začetkom pouka.

Poročilo pripravili:
Katja Stopar
Leonida Konič